

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANCIJA I TREZORA
MINISTARSTVO FINANSIJA I TREZORA
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА И ТРЕЗОРА

**Izvješće o napretku u primjeni načela
Pariške deklaracije o djelotvornoj pomoći
u Bosni i Hercegovini za 2017. godinu**

Sarajevo, lipanj 2018. godine

Sadržaj:

Skraćenice	3
UVOD	4
PARIŠKA DEKLARACIJA O DJELOTVORNOJ POMOĆI	5
METODOLOGIJA IZRADE ANALIZE.....	6
NAČELA PARIŠKE DEKLARACIJE.....	7
I VLASNIŠTVO.....	7
Pokazatelj 1 - Operativna razvojna strategija	7
II UKLAPANJE	9
Pokazatelj 2a - Pouzdani sustavi upravljanja javnim financijama	10
Pokazatelj 2b - Pouzdani sustavi javnih nabava	14
Pokazatelj 3– Tokovi pomoći prilagođeni razvojnim prioritetima.....	15
Pokazatelj 4 - Jačanje kapaciteta kroz koordiniranu potporu	16
Pokazatelj 5 - Korištenje sustava zemlje	17
Pokazatelj 5a - Korištenje sustava upravljanja javnim financijama (protok pomoći).....	17
Pokazatelj 5b - Korištenje sustava javnih nabava (protok pomoći)	18
Pokazatelj 6 - Izbjegavanje paralelnih struktura za implementaciju projekata	18
Pokazatelj 7 - Pomoć je u većoj mjeri predvidljiva.....	19
Pokazatelj 8 - Pomoć je neuvjetovana	20
III HARMONIZACIJA	20
Pokazatelj 9 – Korištenje zajedničkih aranžmana ili procedura.....	20
Pokazatelj 10 – Provedba zajedničkih misija i analitički rad	21
Pokazatelj 10a – Zajedničke misije	21
Pokazatelj 10b – Zajednički analitički rad	22
IV UPRAVLJANJE USMJERENO KA REZULTATIMA.....	22
Pokazatelj 11- Okvir za praćenje utemeljen na rezultatima	23
V ZAJEDNIČKA ODGOVORNOST	24
Pokazatelj 12 - Zajednička odgovornost	24

Skraćenice

AJN	Agencija za javne nabave
BDP	Bruto društveni proizvod
BiH	Bosna i Hercegovina
BPMIS	Informacijski sustav za planiranje i upravljanje proračunom
CPIA	Svjetska banka – Procjena državne politike i institucija
DCF	Forum za koordinaciju donatora
DEP	Direkcija za ekonomsko planiranje
DMD	Baza podataka za praćenje aktivnosti donatora
DMR	Pregled aktivnosti donatora
EBRD	Europska banka za obnovu i razvitak
EU	Europska unija
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
GIZ	Njemački ured za međunarodnu saradnju
IDA	Međunarodna asocijacija za razvitak
IT	Informacijske tehnologije
JIE	Jugoistočna Europa
JICA	Japanska agencija za međunarodnu suradnju
KfW	Njemačka razvojna banka
KM	Konvertibilna marka
MFT	Ministarstvo financija i trezora BiH
MVTEO	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa
ODA	Zvanična razvojna pomoć
OECD-DAC	Organizacija za ekonomsku suradnju i razvitak– Odbor za razvojnu pomoć
PBA	Pristup utemeljen na programu
PFM	Upravljanje javnim financijama
PIMIS	Informacijski sustav za upravljanje javnim investicijama i za praćenje aktivnosti donatora
PIU	Jedinica za provedbu projekata
RS	Republika Srpska
SPP	Sektorska proračunska potpora
SCIA	Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći
TA	Tehnička suradnja
UNCT BiH	Tim Ujedinjenih naroda u BiH
UNDP	Razvojni program Ujedinjenih naroda
USA/USAID	Sjedinjene Američke Države/Agencija Sjedinjenih Američkih Država za međunarodni razvitak

UVOD

Bosna i Hercegovina spada u zemlje s višom dohodovnom razinom, umjereno je zadužena s omjerom javnog duga nešto iznad 40 posto BDP-a, i potencijalni je kandidat za članstvo u EU.

Vijeće ministara BiH, Vlade Federacije BiH i Republike Srpske su, u nastojanju da se osigura održivost i inkluzivnost budućeg ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini, usvojili zajednički program strukturnih reformi, Reformsku Agenda 2015 - 2018. Strateški ciljevi i programi, obuhvatili su aktivnosti na očuvanju makroekonomske stabilnosti i jačanju proračunske odgovornosti, provedbi ekonomskih reformi, izgradnji i rekonstrukciji transportne, energetske i okolišne infrastrukture, daljem usklađivanju zakonodavstva sa zakonodavstvom EU, kao i jačanju regionalne suradnje i koordinacije u realiziranju razvojnih prioriteta.

Sve razine vlasti u Bosni i Hercegovini su u razdoblju 2016 - 2017, pored realiziranja prioriteta definiranih u Reformskoj agendi, provodile i obveze preuzete pismom namjere s MMF-om, koje je potpisano u 2016. godini. Fokus aktivnosti bio je usmjeren na poboljšanje javnih financija, ostvarenje fiskalne održivosti, unapređenje poslovnog okruženja i vladavinu prava. Međutim, i pored određenog napretka, provedba ključnih mjera u sklopu programa strukturalnih reformi realizirana je sporije od očekivanog, odnosno cjelokupni reformski proces usporen je u 2017. godini.

Prema procjeni Svjetske banke¹, projicirani rast realnog BDP-a u Bosni i Hercegovini trebao bi se kretati u rasponu od 3 postotka u 2017. godini do 4 postotka očekivanog u 2020. godini, obzirom da se i u narednom razdoblju očekuje stabilan priliv na temelju doznaka iz inozemstva, što bi trebalo odraziti na postupno povećanje potrošnje, koja je i dalje glavni pokretač rasta u Bosni i Hercegovini, dok će nova ulaganja u oblastima energetike, građevinarstva i turizma omogućiti otvaranje novih radnih mjesta.

Kako bi se ubrzale stope rasta i povećao srednjoročni ekonomski razvitak, u narednom razdoblju bit će potrebno ubrzati započete aktivnosti na poboljšanju poslovnog okruženja, privlačenju stranih ulaganja i smanjenju nezaposlenosti kao i jačanju vladavine zakona, s krajnjim ciljem uspostave održivog i stabilnog sustava koji će osigurati održiv, socijalno-pravedan ekonomski rast, i razvoj funkcionalnog tržišno orijentiranog gospodarstva, koje će Bosnu i Hercegovinu učiniti konkurentnijom na međunarodnom tržištu.

Shodno navedenom, svi akteri uključeni u razvojnu suradnju u Bosni i Hercegovini, strani i domaći, trebaju nastaviti napore na daljnjem unapređenju koordinacije razvojnih aktivnosti, kako bi se osigurala bolja učinkovitost i djelotvornost sredstava razvojne pomoći (ODA), i time podržati dalji gospodarski rast i održivi razvitak zemlje na njenom putu ka EU integracijama.

¹<https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/29728/125191-WP-PUBLIC-WBRER13-10Apr2018.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

PARIŠKA DEKLARACIJA O DJELOTVORNOJ POMOĆI

Prva formalna koordinacija Zvanične razvojne pomoći (ODA) vezana je za 1960. godinu, kada je uspostavljena Organizacija za ekonomsku suradnju i razvitak - Odbor za razvojnu pomoć (OECD - DAC), gdje su se najveći bilateralni donatori mogli konzultirati u svezi sa pitanjima djelotvornosti razvojne pomoći, te na kojem su razvijali smjernice za daljnje unapređenje razvojnih aktivnosti. U cilju unapređenja pružanja multilateralne pomoći, 1965. godine uspostavljen je Razvojni program Ujedinjenih naroda (UNDP), kroz objedinjavanje postojećih UN ureda za pomoć, s ciljem prevazilaženja dupliranja aktivnosti provedenih u sklopu UN razvojnih programa.

Prvobitni naponi na koordinaciji bilateralne i multilateralne pomoći najvećim dijelom su bili usmjereni na praćenje obima pružene pomoći i zemalja u koje je ista bila usmjerena. Međutim, praksa je pokazala da to nije dovoljno, pa se u posljednjem desetljeću pozornost najvećim dijelom usmjeravala na unapređenje djelotvornosti i učinkovitosti međunarodne razvojne pomoći, kroz unapređenje koordinacije sa i između donatora i zemalja partnera, primatelja pomoći.

Najznačajniji događaj na globalnoj razini vezan za djelotvornost međunarodne pomoći bilo je potpisivanje Pariške deklaracije o djelotvornoj pomoći u ožujku 2005. godine, kojim se preko 100 donatora i zemalja u razvitku (partnerske zemlje) obvezalo da će učiniti djelotvornijom razvojnu pomoć usmjerenu u ostvarivanje globalnih razvojnih ciljeva.

Pariškom deklaracijom utvrđene su aktivnosti vezane za unapređenje kvalitete pomoći i njenog utjecaja na razvitak partnerske zemlje kroz primjenu pet temeljnih načela: ***Vlasništvo, Uklapanje, Usklađivanje, Upravljanje usmjereno ka rezultatima i Međusobna odgovornost.***

Za praćenje i mjerenje napretka u implementaciji načela Pariške deklaracije o djelotvornoj pomoći, definirano je 12 pokazatelja i iz njih 56 proisteklih obveza.

OECD je zadužen za praćenje implementacije načela Pariške deklaracije na globalnoj razini, dok je svaka zemlja partner prihvatila obvezu da redovito prati vlastiti napredak u toj oblasti. Sukladno navedenom, OECD je do danas proveo tri globalna istraživanja (2006, 2008 i 2011 godine)².

Bosna i Hercegovina je zvanično pristupila Pariškoj deklaraciji o djelotvornoj pomoći 2010. godine, i time preuzela obvezu da poduzima aktivnosti usmjerene na unapređenje djelotvornosti razvojne pomoći kao i redovitog praćenja napretka realiziranog u toj oblasti.

Iste godine, Ministarstvo financija i trezora je, u cilju utvrđivanja početnog stanja, provelo prvo istraživanje o primjeni načela Pariške deklaracije u Bosni i Hercegovini za 2008. godinu, kao baznu godinu. Vijeće ministara BiH upoznalo se sa „*Godišnjim izvješćem o Baznoj analizi Pariške deklaracije o djelotvornoj pomoći u Bosni i Hercegovini za 2008. godinu*“, na 144. sjednici održanoj 24.02.2011. godine.

² Nalazi Globalnih istraživanja dostupni su na sljedećem linku:
<http://www.oecd.org/dac/effectiveness/2011surveyonmonitoringtheparisdeclaration.htm>

Također, Bosna i Hercegovina je 2011. godine sudjelovala u OECD Globalnom monitoringu o implementaciji načela Pariške deklaracije, u cilju praćenja napretka ostvarenog u 2010. godini. Rezultati ovog monitoringa objavljeni su u Izvješću „Efektivnost pomoći 2005-2010: Napredak u implementaciji Pariške deklaracije - Poglavlje za Bosnu i Hercegovinu“. Vijeće ministara BiH se upoznao sa Izvješćem na 6. sjednici, održanoj 03.05.2012. godine.

Od pristupanja do danas, Ministarstvo financija i trezora BiH, u suradnji sa predstavnicima nadležnih institucija u BiH i članicama Foruma za koordinaciju donatora (DCF), provodi godišnja istraživanja o primjeni načela Pariške deklaracije o djelotvornoj pomoći u BiH, te priprema godišnja *Izvješća o napretku u primjeni načela Pariške deklaracije o djelotvornoj pomoći u BiH*, sa kojim upoznaje Vijeće ministara BiH, nadležne institucije na svim razinama vlasti u BiH, kao i donatorsku zajednicu u BiH. Godišnja Izvješća dostupna su na web stranici MFT BiH, kao i na web stranici Foruma za koordinaciju donatora na engleskom jeziku.

METODOLOGIJA IZRADE ANALIZE

Pri izradi ovog Izvješća korišteni su podaci iz popunjenih upitnika, koje su dostavili sudionici istraživanja, BiH institucije sa svih razina vlasti i donatori, članice Foruma za koordinaciju donatora (DCF), kao i iz javno dostupnih relevantnih dokumenata.

Upitnik, baziran na OECD metodologiji, dostavljen je na 10 BiH institucija na razini BiH i entitetskoj razini, kao i na 22 donatorske agencije, međunarodne organizacije i financijske institucije, članice DCF-a.

Od 32 kontaktirana sudionika, njih 23 je sudjelovalo u istraživanju, od čega 9 predstavnika nadležnih domaćih institucija i 14 donatora, što odražava potporu nastojanjima da se unaprijedi primjena načela Pariške deklaracije o djelotvornoj pomoći u Bosni i Hercegovini, i na taj način poboljša djelotvornost i učinkovitost ODA sredstava.

Ministarstvo financija i trezora ovim putem se želi zahvaliti predstavnicima institucija Bosne i Hercegovine na svim razinama vlasti i donatorima, članicama Foruma za koordinaciju donatora u Bosni i Hercegovini, za aktivno sudjelovanje u istraživanju, i poziva donatore koji nisu sudjelovali u ovogodišnjem istraživanju, da aktivno sudjeluju naredne godine radi sveobuhvatnosti podataka, što bi doprinijelo kvalitetnijoj analizi korištenja, sa preporukama za što učinkovitije korištenje ODA-e.

NAČELA PARIŠKE DEKLARACIJE

I VLASNIŠTVO

Pokazatelj 1 - Operativna razvojna strategija

Globalni cilj za pokazatelj 1 - Najmanje 75% partnerskih zemalja ima operativne razvojne strategije

Vlasništvo je prvo i središnje načelo Pariške deklaracije koje procjenjuje sposobnost partnerskih zemalja da preuzmu vodeću ulogu u kreiranju, razvitku i djelotvornom implementiranju vlastitih razvojnih politika i razvojnih strategija, dok se od donatora očekuje da podupiru ove napore kroz pružanje potpore kapacitetima partnerske zemlje, koji su nadležni za implementaciju razvojnih politika i strategija.

Uspješnost primjene načela *Vlasništva* mjeri se putem *pokazatelja 1*, koji procjenjuje operativnu vrijednost razvojne strategije za svaku od partnerskih zemalja, utemeljeno na dokumentu *Pregled razvojnih strategija partnerskih zemalja utemeljenih na rezultatima: procjene i budući izazovi*, koji izrađuje Svjetska banka.

Operativna vrijednost razvojnih strategija i politika se procjenjuje na temelju tri kriterija: (I) postojanje jedinstvenog strateškog okvira, (II) utvrđivanje prioriteta unutar okvira, i (III) strateška veza sa proračunom³. Svjetska banka rangira razvojne strategije zemlje prema operativnoj vrijednosti na skali od pet razina, koja počinje od A (veoma visoko) do E (veoma nisko).

Ocjena za pokazatelj 1 - Operativna razvojna strategija – za 2017. godinu ostaje „D“, kao i u prethodnim Izvješćima o napretku u primjeni načela Pariške deklaracije o djelotvornoj pomoći, obzirom da Bosna i Hercegovina nema Strategiju razvitka

U nedostatku jedinstvenog strateškog okvira u Bosni i Hercegovini, utvrđivanje projektnih prioriteta temeljeno je na sektorskim strategijama i drugim strateškim planovima sa različitih razina vlasti u BiH. Povezivanje domaćih i stranih izvora financiranja sa strateškim planovima i prioritetima trebalo bi osigurati bolju alokaciju sredstava i srednjoročno planiranje proračuna, kao i evaluaciju izvršenja proračuna na svim razinama vlasti. Shodno tomu, u izvještajnom razdoblju proveden je niz aktivnosti na definiranju razvojnih prioriteta i usvojeno niz strateških dokumenata.

Fiskalno vijeće Bosne i Hercegovine⁴ je u listopadu 2017. godine utvrdilo *Prijedlog dokumenta Globalni okvir fiskalne bilance i politika u Bosni i Hercegovini za razdoblje 2018-2020. godina (GOFBP)*⁵, strateški dokument kojim se analiziraju i predviđaju makroekonomske pokazatelji i porezni prihodi, na temelju kojih se dalje kreiraju fiskalni ciljevi i fiskalne politike za planirano razdoblje. GOFBP obuhvaća prijedlog fiskalnih ciljeva proračuna institucija BiH, Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH, prijedlog makroekonomske projekcije i

³<http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/PROJECTS/0,,contentMDK:22284087~pagePK:41367~piPK:51533~theSitePK:40941,00.html>

⁴ https://www.mft.gov.ba/bos/images/stories/zakoni/2008/Zakon_o_Fiskalnom_vijecu_BOS_63_08.pdf

⁵<https://www.mft.gov.ba/hrv/images/stories/proracuni/gfo/GO%20FBIP%202018%20-%202020%20%20hrv.%20final.pdf>

projekcije ukupnih neizravnih poreza i njihove raspodjele za narednu fiskalnu godinu, te prijedlog gornje granice zaduženja proračuna institucija na svim razinama vlasti u BiH.

Strateški okvir za BiH i Srednjoročni program rada Vijeća ministara BiH, su temelj za izradu strateškog dokumenta Srednjoročni plan rada Uprave za neizravno oporezivanje (UNO), koji se priprema svake godine za razdoblje od tri godine.

Srednjoročni plan rada UNO za razdoblje 2018-2020⁶, kojim je planirano osiguranje suvremene i učinkovite naplate prihoda, razvoj čvršće suradnje sa ostalim poreznim upravama i uvođenje mjera za poboljšanje sustava naplate prihoda, usvojen je u listopadu 2017. godine. Iako je u ovoj oblasti zabilježen značajan napredak, postoji potreba da se nastave aktivnosti na daljem unapređenju u oblasti mobiliziranja prihoda od neizravnih poreza, koji su najviši i najznačajniji porezni prihodi u Bosni i Hercegovini.

Značajan korak u poboljšanju mobiliziranja prihoda načinjen je kroz uspostavljenju razmjenu svih podataka o poreznim obveznicima između četiri porezne administracije u Bosni i Hercegovini. Naime, zaključen je Memorandum o institucijskoj suradnji, razmjeni i ustupanju podataka o poreskim obveznicima između Uprave za neizravno oporezivanje, Porezne uprave Federacije BiH, Porezne uprave Republike Srpske, Porezne uprave Brčko Distrikta BiH, Agencije za posredničke, informatičke i financijske usluge Republike Srpske i Financijsko-informatičke agencije Federacije BiH.

Vijeće ministara BiH je u prosincu 2016. godine usvojilo *Strategiju reforme upravljanja javnim financijama u institucijama Bosne i Hercegovine za razdoblje 2017-2020 godina⁷*.

Vlada Federacije BiH je u lipnju 2017. godine usvojila *Strategiju reforme upravljanja javnim financijama u FBiH 2017-2020⁸*.

Vlada Republike Srpske je u 2017. godini usvojila *Informaciju o izradi Strategije upravljanja javnim financijama Republike Srpske za razdoblje 2016 -2020 godina⁹*.

Srednjoročna strategija upravljanja dugom Bosne i Hercegovine za razdoblje 2017-2019 godina¹⁰, kao dio reforme javnih financija, usvojena je 2017 godine. Strategija predstavlja konsolidaciju srednjoročnih strategija upravljanja dugom Republike Srpske, Federacije BiH i Brčko distrikta BiH, usvojenih na nadležnim vladama, s ciljem osiguranja sredstava za financiranje potreba države, entiteta i Brčko distrikta BiH, uz prihvatljivu razinu troškova financiranja i rizika. Dodatni cilj predstavlja razvitak domaćeg tržišta vrijednosnih papira. Strategija upravljanja dugom BiH utemeljena je na procesu „odozdo prema gore“, gdje su entiteti i Brčko distrikt BiH (BD) uradili svoje strategije upravljanja dugom, na temelju svojih bruto financijskih potreba i izvora financiranja i makroekonomskih pokazatelja. Srednjoročne strategije upravljanja dugom godišnje se revidiraju i ažuriraju u cilju kvalitetnijeg upravljanja dugom u BiH i primijene utvrđenih smjernica pri novim vanjskim zaduživanjima.

⁶ <http://www.new.uino.gov.ba/get/6687>

⁷ <https://mft.gov.ba/srb/images/stories/ministarstvo/registar%20propisa/prijedlozi/Strategija%20reforme%20upravljanja%20javnim%20financijama%20u%20institucijama%20Bosne%20i%20Hercegovine%202017-2020.pdf>

⁸ <http://www.fmf.gov.ba/v2/userfiles/userfiles/file/2017/Mart2017/Strategija%20reforme%20upravljanja%20javnim%20financijama%20u%20FBiH%202017-2020.pdf>

⁹ <http://www.vladars.net/sr-SP-Cyrl/Vlada/media/vijesti/Pages/Odrzana-77.-sjednica-Vlade-.aspx>

¹⁰ https://www.mft.gov.ba/hrv/images/stories/javni_dug/informacije/Srednjorocna%20strategija%20upravljanja%20dugom%20BiH%20KONA%20CNA%2028%2004%202017.pdf

Važan dio reforme javnih financija, odnosi se na oblast razvoj i jačanje sustava i procedura javne unutarnje financijske kontrole (PIFC) u javnom sektoru, koji se u institucijama Bosne i Hercegovine razvija od 2009. godine. Cilj je uvođenje viših standarda kontrola i odgovornosti u upravljanju javnim sredstvima, kako bi se osiguralo učinkovito i ekonomično upravljanje javnim sredstvima iz domaćih i stranih izvora.

Dosadašnje aktivnosti rezultirale su izgradnjom zakonodavnog i institucijskog okvira za uspostavu i razvoj sustava unutarnjih financijskih kontrola, a sada se ulazi u fazu u kojoj se provodi reforma proračunskog sustava u cjelini, odnosno prelazak iz inputno orijentiranog proračuna, temeljenog na visini raspoloživih sredstava, ka proračunu usmjerenom na ciljeve i rezultate.

Vijeće ministara BiH u prosincu 2016. godine usvojilo je *Strategiju razvoja sustava internih financijskih kontrola u institucijama BiH za razdoblje 2016 - 2018*¹¹. Vlada Federacije BiH usvojila je *Inoviranu Strategiju razvoja sustava internih financijskih kontrola za razdoblje 2015-2018*¹². Zakon o financijskoj kontroli i upravljanju u javnom sektoru u Federaciji BiH usvojen je u svibnju 2016. godine¹³. U Republici Srpskoj još uvijek je u primjeni *Strategija za uspostavljanje i razvoj interne financijske kontrole u javnom sektoru u RS iz 2010*¹⁴. godine, a u tijeku su aktivnosti na izradi inovirane Strategije. Zakon o sustavu internih financijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske, koji objedinjuje 3 elementa *PIFC-a: FUK, IA i CHU*, usvojen je u 2016. godini¹⁵. *Strategija za uspostavu i razvoj interne financijske kontrole u javnom sektoru u 2014-2017 u Brčko distriktu BiH* usvojena je u prosincu 2014. godine i u primjeni je.

Za harmonizaciju i usuglašavanje zakonodavnog okvira i okvira dobrih praksi iz ove oblasti nadležan je Koordinacijski odbor središnjih jedinica za harmonizaciju, kojeg čine rukovoditelji entitetskih središnjih jedinica i jedinice na razini institucija BiH.

II UKLAPANJE

Drugo načelo Pariške deklaracije, *Uklapanje* u izravnoj je vezi s mogućnošću partnerske zemlje da uspostavi pouzdane sustave i procedure financijskog upravljanja. U tom kontekstu, donatorima se preporučuje da sustavno jačaju i koriste postojeće financijske sustave partnerskih zemalja i da pružaju potporu partnerskim zemljama u daljnjem jačanju tih sustava, kako bi isti postigli međunarodne standarde.

Procjena uklapanja vrši se na temelju više *pokazatelja (od 2 do 8)* i to kroz pregled uklapanja ODA pomoći u sustav javnih financija, javnih nabava, interne revizije, sustava statistike i evaluacije, korištenju pristupa utemeljenih na programu (PBA) u izradi proračuna, kao i u pružanju neuvjetovane pomoći.

¹¹ <https://www.mft.gov.ba/hrv/images/stories/chj/registar/2017/STRATEGIJA%20PIFC%2016-18-%20hrv.pdf>

¹² <http://www.fmf.gov.ba/userfiles/CHJ/Strategija%20PIFC%20FBiH%202015-2018..pdf>

¹³ Službene novine br 38/16

¹⁴ <http://www.vladars.net/srCyr/Vlada/Ministarstva/mf/Documents/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D0%B8%D1%98%D0%B0%20%D0%98%D0%A4%D0%9AJ.pdf>

¹⁵ „Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 91/16

Za procjenu *pokazatelja 2* Pariška deklaracija je definirala dvije temeljne komponente, pri čemu se *pokazatelj 2a* odnosi na uspostavu i korištenje pouzdanih sustava za upravljanje javnim financijama, a *pokazatelj 2b* na uspostavu i korištenje pouzdanih sustava javnih nabava.

Pokazatelj 2a - Pouzdani sustavi upravljanja javnim financijama

Globalni cilj za pokazatelj 2a - Pola partnerskih zemalja napreduje za najmanje jednu mjernu jedinicu (odnosno 0,5 bodova) na PFM/CPIA (Procjena državne politike i institucija) na skali učinka

Procjena *Pokazatelja 2a* je utemeljena na bodovima iz izvješća *Procjena državnih politika i institucija (CPIA)*¹⁶ koji priprema Svjetska banka za sve IDA zemlje. CPIA je dijagnostički alat koji je namijenjen za procjenu kvaliteta politika određene zemlje i institucijskog okvira za primjenu tih politika. Dakle, CPIA bročano iskazuje do koje mjere politike zemlje partnera i njen institucijski okvir pružaju potporu održivom rastu i smanjenu siromaštva, čime se posljedično daje podatak i o djelotvornosti korištenja razvojne pomoći.

Za ocjenjivanje kriterija se koristi skala koja ide od 1 (jako nizak) do 6 (jako visok), sa mogućnošću dodjeljivanja i pola boda za ostvareni rezultat u promatranoj zemlji.

Uvjeti, koje bi partnerska zemlja trebala ispuniti s ciljem ostvarivanja što boljeg rejtinga za svoj sustav upravljanja javnim financijama, jesu: (I) imati sveobuhvatan i pouzdan proračun vezan za prioritete definirane politikama; (II) imati učinkovite sustave upravljanja financijama kako bi se osiguralo namjensko korištenje proračunskih sredstava na kontroliran i predvidljiv način; i (III) računovodstveno i financijsko izvješćivanje, uključujući izradu i reviziju javnih računa.

Procjena za pokazatelj 2a – Pouzdani sustavi upravljanja javnim financijama - za Bosnu i Hercegovinu je 3.5 bodova u 2017. godini, što je iznad prosječne ocjene (3) za sve promatrane zemlje koje su svrstane na gornju granicu srednje dohodovne klase¹⁷

Navedena procjena se temelji na CPIA ocjeni srednjoročnog pristupa planiranja i kreiranja proračuna, kao i na zakonodavnom okviru koji regulira upravljanje javnim financijama u Bosni i Hercegovini, usuglašenom između svih razina vlasti u BiH, kao što je već opisano u prethodnim izvješćima.

Upravljanje javnim financijama Institucija Bosne i Hercegovine regulirano je Zakonom o financiranju institucija BiH¹⁸ i Zakonom o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine BiH, koji se donosi svake godine za narednu fiskalnu godinu. Ovim zakonima uređuje se priprema, donošenje, izvršenje, računovodstvo, izvještavanje i nadzor proračuna Bosne i Hercegovine, jedinstveni račun trezora na razini Bosne i Hercegovine i investiranje javnih sredstava. Pored navedenih, predmetnu oblast također dijelom reguliraju i

¹⁶Godišnja CPIA analiza obuhvaća IDA zemlje. CPIA procjena rangira zemlje u odnosu na 16 kriterija grupiranih u četiri oblasti: (a) ekonomsko upravljanje; (b) strukturalne politike; (c) politike socijalne uključenosti i jednakosti; i (d) upravljanje javnim sektorom i institucije. Kriteriji su usmjereni na uspostavljanje ravnoteže između ključnih čimbenika koji doprinose rastu i razvitku i smanjenju siromaštva, uz potrebu da se izbjegne nepotrebni teret za proces procjene. Kako bi se potpuno naglasila važnost CPIA u procesu dodjeljivanja sredstava utemeljenih na učinku Međunarodne asocijacije za razvitak, ukupni bodovi zemlje se nazivaju IRAI.

¹⁷ Rezultat od 3,5 je preuzet iz zadnje ažuriranog IRAI-a za BiH, objavljenom od strane Svjetske banke. Više informacija može se pronaći na: <http://databank.worldbank.org/data/reports.aspx?source=world-development-indicators#>

¹⁸ "Službeni glasnik BiH", br. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13

Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine¹⁹ i Zakon o zaduživanju, dugu i jamstvima Bosne i Hercegovine²⁰.

Izmjenama Zakona o o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine iz 2016. godine, Ministarstvu financija i trezora dodjeljena je nadležnost financijskog planiranja razvoja, koje uključuje upravljanje javnim investicijama i srednjoročno planiranje za razinu institucija BiH.

Okvir za upravljanje javnim financijama u Federaciji BiH definiran je Zakonom o proračunima u Federaciji BiH²¹, zajedno sa Zakonom o trezoru u Federaciji BiH²² i Zakonom o dugu, zaduživanju i garancijama u Federaciji BiH²³. Za svaku fiskalnu godinu Federacija BiH usvaja Zakon o izvršavanju proračuna FBiH za tu godinu, kojim se propisuje način njegovog izvršenja.

Okvir za upravljanje javnim financijama u Republici Srpskoj definiran je Zakonom o budžetskom sistemu Republike Srpske²⁴, Zakonom o trezoru²⁵ i Zakonom o izvršenju proračuna Republike Srpske, koji se usvaja zajedno sa proračunom za određenu fiskalnu godinu i kojim se propisuje način izvršenja proračuna. Pored navedenih, predmetnu oblast također dijelom reguliraju Zakon o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske²⁶, Zakon o investiranju javnih sredstava²⁷ i Zakon o utvrđivanju i načinu izmirenja unutarnjeg duga²⁸.

Okvir za upravljanje javnim financijama u Brčko Distriktu, definiran je Zakonom o proračunu, Zakonom o trezoru i Zakonom o izvršenju proračuna, koji se donosi za svaku fiskalnu godinu.

Zakonodavstvo u oblasti proračuna za nivo institucija BiH i oba entiteta je harmonizirano u dijelu koji se odnosi na proces donošenja godišnjih proračuna po načelu "deset koraka". Brčko distrikt je u fazi pripreme novog Zakona o proračunu, koji bi trebao biti harmoniziran sa zakonima na ostalim razinama vlasti u BiH.

Ministarstva financija na svim razinama vlasti u BiH, godišnje izrađuju Dokument okvirnog proračuna (DOP), na temelju makroekonomskih projekcija i pretpostavki za naredno srednjoročno razdoblje, utvrđenih Globalnim okvirom fiskalne bilance i politika u Bosni i Hercegovini (GOFBP). Na temelju ovih makroekonomskih pokazatelja (kamatne stope, BDP, indeks potrošačkih cijena, pokazatelji zaposlenosti, platna bilanca, monetarna i fiskalna politika), te Smjernica ekonomske i fiskalne politike, kreira se odgovarajuća politika s ciljem da podsticanja održivog, učinkovitog, socijalno-pravednog i stabilnog ekonomskog rasta u BiH.

DOP predstavlja preliminarni Nacrt proračuna za narednu godinu i sadrži gornje granice rashoda, kojih se svaki proračunski korisnik mora pridržavati u procesu pripreme svog godišnjeg zahtjeva za proračunskim sredstvima.

¹⁹ „Službeni glasnik BiH“, br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13, 19/16

²⁰ „Službeni glasnik BiH“, br. 52/05, 103/09, 90/16

²¹ „Službene novine FBiH“ br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 9/15 i 102/15

²² „Službene novine FBiH“ br. 26/16

²³ „Službene novine FBiH“ br. 86/07, 24/09, 44/10 i 30/16

²⁴ „Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 121/12, 52/14, 103/15 i 15/16;

²⁵ „Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 28/13 i 103/15

²⁶ „Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 71/12

²⁷ „Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 97/04

²⁸ „Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 7/10

DOP Institucija BiH 2018 - 2020 usvojen je u studenom 2017. godine. DOP Federacije BiH 2018 - 2020 usvojen je u listopadu 2017. godine. DOB Republike Srpske 2018 - 2020 usvojen je u lipnju ali je revidiran u listopadu 2017. godine, nakon usvajanja GOFBP-a.

Ministarstva financija na razini Institucija BiH, Federacije BiH, Republike Srpske i Direkcije za financije Brčko Distrikta BiH unaprijedili su proces planiranja proračuna, koristeći postojeći zakonski okvir, kojim su regulirane procedure i obuhvat proračunske dokumentacije pri *pripremi i izradi odgovarajućih godišnjih proračuna*.

Također, unapređene su instrukcije i obrasci vezani za koncept i uvođenje programske izrade proračuna, i uveden je informacijski sustav, Sustav za planiranje i upravljanje proračunom (BPMIS), koji povezuje sve proračunske korisnike na svim razinama vlasti u BiH.

U Federaciji BiH uveden je BPMIS-a u svih deset županija, što predstavlja pozitivan pomak u stvaranju tehničkih preduvjeta za uvođenje programske izrade proračuna na županijskim razinama vlasti. Planirano je da od početka fiskalne 2018. godine sva županijska ministarstva financija pripremaju svoje proračune u programskom formatu. Uključivanjem županija u BPMIS i povezivanjem sa Federalnim ministarstvom financija, u Federaciji BiH će biti poboljšana fiskalna disciplina, transparentnost i učinkovitost u planiranju i pripremi proračuna.

U 2017 godini, izrada proračuna utemeljenog na specifičnim programima bilježi napredak, obzirom da su svi proračunski korisnici na svim razinama vlasti u BiH podnijeli zahtjeve za financiranjem u programskom formatu (programska klasifikacija), kao i projekcije rashoda po ekonomskoj klasifikaciji, čime je unaprijeđena učinkovitost i djelotvornost upravljanja proračunom u cijeloj Bosni i Hercegovini

Proračun institucija BiH usvaja se i objavljuje prema ekonomskoj, fondovskoj (izvori financiranja) i organizacijskoj klasifikaciji.

Sustav srednjoročnog i godišnjeg planiranja u institucijama BiH uveden je donošenjem Odluke o postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvješćivanja u institucijama BiH²⁹, i unaprijeđen Uputstvom o metodologiji u postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvješćivanja u institucijama BiH.

Početakom 2017. godine održane su konzultacije sa svim proračunskim korisnicima na razini Institucija BiH radi usklađivanja ciljeva, programa i pokazatelja u njihovim srednjoročnim planovima rada i programskom proračunu. Procijenjuje se je da je u oko 95 % slučajeva usuglašena programska struktura, ciljevi i pokazatelji u programskom proračunu i srednjoročnim planovima rada Institucija BiH. Nova programska struktura, uključujući pokazatelje i ciljeve bit će u primjeni od ciklusa planiranja 2018 - 2020.

Informacijski sustav financijskog upravljanja (ISFU) je nadograđen i tako su osigurane pretpostavke za praćenje izvršenja po programima, a isti će se primjenjivati nakon osiguranja normativno-pravnih pretpostavki, odnosno izmjenama Zakona o financiranju institucija BiH.

²⁹ „Službeni glasnik BiH” br. 62/14

Proračuni na entitetskim razinama vlasti planiraju se u BPMIS programskom formatu, međutim još uvijek se usvajaju i objavljuju samo po ekonomskoj i organizacijskoj klasifikaciji i u Republici Srpskoj³⁰ i Federaciji BiH³¹.

Javne investicije su u predhodnom razdoblju dodatno regulirane pozakonskim aktima. Federacija BiH je 2014. godine donijela *Uredbu o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i prećenje realizacije programa javnih investicija*³². Republika Srpska je u 2016. godini donijela *Uredbu o pravilima za odabir, ocjenu i utvrđivanje prioriteta projekata javnih investicija Republike Srpske*³³.

Na razini Institucija BiH, Odluka o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i prećenje realizacije programa javnih investicija/razvojno-investicijskog programa institucija Bosne i Hercegovine je u pripremi. Donošenje Odluke očekuje se u 2018. godini.

Javne investicije, uključujući kapitalne investicije, na svim razinama vlasti u BiH se od 2013. godine planiraju, i njihova realizacija prati putem Informacijskog sustava za upravljanje javnim investicijama (PIMIS). Projekti javnih investicija su klasificirani po DAC i COFOG nomenklaturi, a na razini Institucija BiH su povezani sa srednjoročnim planovima rada institucija BiH.

Za razinu Institucija Bosne i Hercegovine, sukladno preporuci Svjetske banke, PIMIS je proširen modulom za srednjoročno planiranje, a u narednom razdoblju očekuju se aktivnosti na uvezivanju PIMIS-a i BPMIS-a.

Uvezani su procesi pripreme Programa javnih investicija/Razvojno investicijskog programa institucija BiH (PJI/RIP IBIH) i proces pripreme Srednjoročnog program rada Vijeća ministara i srednjoročnih planova rada institucija BiH. Srednjoročni program rada Vijeća ministara i srednjoročni planovi rada institucija BiH se pripremaju putem PIMIS-a.

Krajem 2016. i u 2017. godini na svim razinama vlasti u BiH donesen je i objavljen set novih podzakonskih propisa u oblasti računovodstva i finansijskog izvješćivanja proračunskih korisnika, što obuhvaća Odluku o usvajanju standarda interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine³⁴ i Odluku o načinu bodovanja, evidentiranja i izvješćivanja o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji internih revizora u institucijama BiH³⁵, u Republici Srpskoj Pravilnik o fiskalnim izjavama³⁶, Pravilnik o godišnjem izvješćivanju FUK-a³⁷ i Uputstvo o finansijskom upravljanju i kontroli³⁸, i u Federaciji BiH Pravilnik o provedbi FUK-a³⁹ i Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uvjetima za obavljanje poslova interne revizije u javnom sektoru u FBiH⁴⁰, čime su stvorene realne pretpostavke da se dodatno ograničava javna potrošnja, jača odgovornost za učinkovito i djelotvorno korištenje proračunskih sredstava, te

³⁰ http://www.narodnaskupstinars.net/sites/default/files/upload/dokumenti/budzet/lat/budzet_republike_srpske_za_2017._godinu.pdf

³¹ <http://www.fbihvlada.gov.ba/bosanski/budzet/2017.php>

³² „Službene novine FBiH“ br.106/14

³³ „Službeni glasnik Republike Srpske“ br.66/16

³⁴ „Službeni glasnik BiH“ br. 93/17

³⁵ „Službeni glasnik BiH“ br. 56/17

³⁶ „Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 25/16

³⁷ „Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 112/17

³⁸ „Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 99/17

³⁹ „Službene novine Federacije BiH“ br. 6/17

⁴⁰ „Službene novine Federacije BiH“ br. 48/17

jača sustav kontrole i nadzora radi osiguranja i održavanja fiskalne odgovornosti, transparentnosti i srednjeročne i dugoročne fiskalne održivosti u Bosni i Hercegovini.

Evidentno da se kvaliteta upravljanja javnim financijama kontinuirano unapređuje u Bosni i Hercegovini, kako bi se uspostavili sustavi koji će garantirati fiskalnu disciplinu, strateško prioriziranje potrošnje, operativnu učinkovitost u korištenju sredstava i transparentnost.

Reforma jačanja upravljanja javnim financijama u BiH i uvođenje programskog proračuna je od izuzetnog značaja, tim više što je BiH ekonomija podložna vanjskim utjecajima i oscilacijama u prikupljanju prihoda. Shodno tomu, potrebno je nastaviti aktivnosti na stvaranju pravnih preduvjeta, jačanju kapaciteta ministarstava financija na svim razinama u BiH, kao i institucija u BiH, te pravnih i tehničkih pretpostavki za provedbu proračunskog planiranja i praćenja u programskom obliku, kao i operativnih uputstava za provedbu programskog proračuna. Zvanično uvođenje izrade programskog proračuna predstavlja sveobuhvatnu reformu, koja je i u najrazvijenijim zemljama trajala dugi niz godina.

Pokazatelj 2b - Pouzdani sustavi javnih nabava

Globalni cilj za pokazatelj 2b - jedna trećina partnerskih zemalja napreduje za najmanje, jednu jedinicu (odnosno, od D do C, C do B ili B do A) na četverojediničnoj skali koja se koristi za procjenu učinka za ovaj pokazatelj

Povećanje djelotvornosti i transparentnosti sustava javnih nabava predstavlja konstantan izazov kako za partnerske zemalje tako i donatore. Svi sudionici su suglasni da je jedan od preduvjeta za stalno povećanje djelotvornosti korištenja javnih sredstava, uključujući i sredstva pružena putem službene razvojne pomoći (ODA), postojanje jasnog i adekvatnog okvira za sustav javnih nabava u partnerskim zemljama, koji je usuglašen s međunarodnim standardima u toj oblasti.

Kvaliteta sustava nabava partnerske zemlje procjenjuje se putem *Metodologije za nabavu za procjenu državnih sustava nabava* koju su zajednički razvili Svjetska banka i OECD. Pomenuta metodologija podrazumijeva samoprocjenu kvalitete sustava javnih nabava na razini partnerske zemlje. Rezultati procjene sustav javnih nabava izražavaju se kao ocjene na skali od D (najniža) do A (najviša).

Procjena za pokazatelj 2b – Pouzdani sustavi javnih nabava - nije bilo moguće napraviti procjenu za 2017. godinu, obzirom da u Bosni i Hercegovini još uvijek nije provedena zvanična procjena kvalitete zakonodavstva, institucija i praksi u oblasti javnih nabava

Ipak, u Bosni i Hercegovini je ostvaren određeni napredak u ovoj oblasti. Regulatorni okvir za sustav javnih nabava bolje je definiran usvajanjem novog Zakona o javnim nabavama BiH⁴¹ i podzakonskih akata, te radom podružnica Ureda za razmatranje žalbi u Banjoj Luci i Mostaru.

Sustav javnih nabava time je dobrim dijelom prilagođen europskom zakonodavstvu, koji regulira datu problematiku. Trenutačno je u pripremi izrada Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavama Bosne i Hercegovine, sa ciljem njegovog daljeg usuglašavanja sa zakonodavstvom EU /EU Direktive/.

⁴¹ „Službeni glasnik BiH“, br. 39/14

Uspostavom i stalnim usavršavanjem *Portala javnih nabava* nastoji se sustav javnih nabava učiniti pouzdanijim, a nabave učiniti transparentnim, kako bi se olakšalo praćenje i zakonito korištenje javnih sredstava.

Svi ugovorni organi su u obvezi primjene Zakona o javnim nabavama u BiH, a zakonitost provedbe istog je u nadležnosti više institucija u Bosni i Hercegovini.

Agencija za javne nabave, osim pružanja tehničke i savjetodavne pomoći ugovornim organima i ponuđačima, a vezano za pravilnu primjenu ovog zakona i podzakonskih akata, vrši praćenje provedbe postupaka ugovornih organa u cilju otklanjanja nepravilnosti u pojedinim postupcima javnih nabava.

Ured za razmatranje žalbi Bosne i Hercegovine je institucija koja donosi rješenja po žalbama u postupcima javnih nabava i na taj način je uključena u praćenje zakonitosti provedbe javnih nabava.

U sustavu kontrole javnih nabava, osim sudova, uključeni su interna i eksterna revizija koje kroz svoj rad prate zakonitost u provedbi javnih nabava.

Oblast javnih nabava u BiH treba biti predmetom daljeg usklađivanja sa propisima koji uključuju i javno-privatna partnerstva i koncesije, kao i daljeg usklađivanja sa *acquis*-om.

Pokazatelj 3– Tokovi pomoći prilagođeni razvojnim prioritetima

Globalni cilj za pokazatelj 3 - Smanjiti na pola postotak sredstava pomoći za javni sektor koji nije evidentiran u proračunu (proračunima), uz najmanje 85% pomoći evidentirano u proračunu

Pokazatelj 3 mjeri koliko je realan proračun partnerske zemlje i jesu li proračunske procjene priliva sredstava pomoći usklađene sa stvarnim ulaganjima donatora. Ovaj *pokazatelj* je kombinacija dvije komponente: (I) stupnja do kojeg donatori pravodobno i u odgovarajućem obliku izvješćuju partnerske zemlje o tokovima pomoći; i (II) stupnja do kojeg partnerske zemlje točno evidentiraju pomoć.

Sveobuhvatan i transparentan način izvješćivanja o primljenoj pomoći kao i o njenom korištenju pruža bolji uvid u donatorske aktivnosti u partnerskoj zemlji, kontrolira jesu li sredstva usmjerena u projekte/programme usklađene sa prioritetima partnerske zemlje, kao i implementira li se pružena pomoć odgovorno i sa kojim rezultatima.

Sustav izvješćivanja o sredstvima razvojne pomoći, koja bi se trebala prikazati u sklopu svih proračuna u BiH, još uvijek nije na razini koja bi omogućila njegovo izračunavanje po OECD metodologiji. Naime, većina donatorskih programa i projekata u implementaciji nisu proračunski evidentirani, a oni koji su bili evidentirani, bili su prikazani zbirno, a ne po pojedinačnom donatoru.

Sukladno prethodno navedenom, procjenu za pokazatelj 3 - Tokovi pomoći prilagođeni razvojnim prioritetima u Bosni i Hercegovini, nije bilo moguće proračunati za 2017.godinu

Na svim razinama vlasti u BiH, razvojni projekti se planiraju putem PIMIS aplikacije i iskazuju u dokumentu Program javnih investicija (PJI), koji usvajaju Vijeće ministara BiH i entitetske

Vlade i Vlada Brčko distrikta BiH. Kandidirani projekti iz PJI predstavljaju prioritetne potrebe, odnosno razvojne prioritete Bosne i Hercegovine.

U narednom razdoblju biti će potrebno usmjeriti aktivnosti na povećanju usklađenosti tokova pomoći i razvojnih prioriteta BiH, većem korištenju PIMIS-a kod odabira prioritetnih potreba BiH, kao i proširenja obuhvata proračuna u BiH, što bi rezultiralo većim stupnjem evidencije pomoći, te uvezivanju informacijskih sustava PIMIS i BPMIS.

Pokazatelj 4 - Jačanje kapaciteta kroz koordiniranu potporu

Globalni cilj za pokazatelj 4 - 50% protoka sredstava za tehničku suradnju implementirani su putem koordiniranih programa sukladno razvojnim strategijama

Jačanje kapaciteta partnerskih zemalja je ključno za njihov stabilan i održiv razvitak, obzirom da razvijeni i jaki kapaciteti pridonose održivom i ujednačenom socio - ekonomskom razvitku zemlje partnera. Tehnička suradnja (tzv. tehnička pomoć) je pružanje opsežnog *know-how* iz donatorskih zemalja putem razmjene znanja i osoblja, pružanja obuka, provedbe i financiranja istraživanja u partnerskim zemljama.

Pokazatelj 4 procjenjuje do koje razine su koordinirani programi tehničke suradnje u partnerskoj zemlji, obzirom da Pariška deklaracija sugerira donatorima da putem koordiniranih programa, usklađenih sa razvojnim strategijama, koriste kapacitete partnerske zemlje i na taj način pomognu njihovu izgradnju.

Procjenu vrijednosti za pokazatelj 4 – Jačanje kapaciteta kroz koordiniranu potporu - nije bilo moguće proračunati za 2017. godinu

Analizom prikupljenih podataka, utvrđeno je da se još uvijek najveći udjel tehničke pomoći (TA) u Bosni i Hercegovini ne provodi kroz koordinirane programe, obzirom da je od 14 donatora koji su sudjelovali u istraživanju, samo 5 donatora prijavilo provedbu TA na koordiniran način.

Među donatorima koji su pružili tehničku pomoć Bosni i Hercegovini u 2017. godini, Mađarska, Češka Republika i Slovenija su implementirali cjelokupnu planiranu TA u koordinaciji sa drugim donatorima i odgovarajućim tijelima državne uprave. Istodobno, UN BiH⁴² je usmjero više od polovine svojih sredstava u formi TA na koordiniran način, Švicarska manji dio TA, dok pojedini donatori u istom razdoblju nisu pružili TA.

⁴²UN se sastoji od trinaest UN fondova, programa i specijaliziranih agencija (FAO, ILO, IOM, UNDP, UNFPA, UNEP, UNESCO, UNHCR, UNICEF, UNODC, UNV, UN Women, WHO), Bretton Woods institucija (Svjetska banka, MMF) i ICTY, čiji rad se koordinira putem Ureda Rezidentnog koordinatora UN u sklopu Jedinstvenog programa UN za Bosnu i Hercegovinu za razdoblje 2015-2019. Više informacija možete naći na: <http://www.ba.one.un.org/>

Pokazatelj 5 - Korištenje sustava zemlje

Globalni cilj za Pokazatelj 5:

5a) 90% donatora koristi sustave upravljanja javnim financijama partnerske zemlje, i ostvareno smanjenje za jednu trećinu % pomoći za koju se ne koriste sustavi upravljanja javnim financijama (broj bodova 3,5-4,5)

5b) 90% donatora koristi sustave javnih nabava i ostvareno smanjenje za jednu trećinu % pomoći za javni sektor, koji ne koriste sustave javnih nabava

Sukladno preporukama Pariške deklaracije za provođenje načela **Uklapanja**, donatori bi trebali pomoći u jačanju finansijskih sustava partnerskih zemalja putem korištenja istih, ukoliko partnerska zemlja garantira da će se pružena pomoć koristiti za ugovorene svrhe. S druge strane, partnerske zemlje bi trebale redovito vršiti pouzdanu procjenu svojih finansijskih sustava, institucija i procedura nadležnih za njihovu provedbu i na temelju tih procjena raditi na unapređivanju djelotvornosti, odgovornosti i transparentnosti istih. Stoga je vrlo važno da se regularno vrše sustavni pregledi i analize, na temelju kojih bi se domaćim institucijama i donatorima u partnerskim zemljama pružali pouzdani podaci o stanju i upotrebi finansijskih sustava, kao i eventualni prijedlozi za njihovo poboljšanje.

Ovakvom, ciljanom upotrebom finansijskih sustava zemlje partnera, povećava se djelotvornost pružene pomoći, jačaju kapaciteti institucija za ostvarenje održivog socio-ekonomskog razvitka, omogućava implementacija reformi i odgovornost za provedbu razvojnih politika.

Pariška deklaracija je definirala dvije komponente koje služe kao temelj za procjenu *pokazatelja 5: pokazatelj 5a* koji izračunava postotak pomoći koji koristi sustave upravljanja javnim financijama partnerske zemlje u odnosu na ukupnu pomoć usmjerenu u javni sektor i *pokazatelj 5b* koji procjenjuje postotak sredstava pomoći koja koristi sustave javnih nabava, u odnosu na ukupnu pomoć usmjerenu u javni sektor partnerske zemlje.

Pokazatelj 5a - Korištenje sustava upravljanja javnim financijama (protok pomoći)

Procjena korištenja sustava upravljanja javnim financijama se vrši kroz analizu primjene četiri kriterija: (I) korištenje trezorskog sustava proračuna, (II) korištenje finansijskog izvješćivanja u proračunu, (III) korištenje sustava revizije i (IV) korištenje sva tri sustava zajedno.

Procjenu vrijednosti za pokazatelj 5a – Korištenje sustava upravljanja javnim financijama (protok pomoći), nije bilo moguće proračunati za 2017. godinu

Iz podataka prikupljenih u ovom istraživanju, može se zaključiti da donatori u BiH još uvijek u većem opsegu primjenjuju vlastite u odnosu na domaće procedure finansijskog upravljanja sredstvima razvojne pomoći, čime je nastavljen trend evidentiran u prethodnim izvješćima.

Od 14 donatora koji su sudjelovali u istraživanju, Norveška i Slovenija izvijestili su korištenje sva tri elementa u sklopu domaćeg sustava za upravljanje javnim financijama, dok je USAID izvijestio djelomično korištenje pojedinih elemenata sustava za upravljanje javnim financijama u BiH u 2017. godini.

Shodno gore navedenom, može se konstatirati da su samo 3 donatora aktivna u Bosni i Hercegovini potpuno ili djelomično koristila domaće sustave za upravljanje javnim financijama, što je znatno ispod parametra definiranog globalnim ciljem za *pokazatelj 5a*.

Kako bi se ostvarila poboljšanja u ovom području, potrebno je dalje unaprijediti kvalitetu domaćih procedura, kao i njihovu usklađenost sa međunarodnom regulativom, putem jačanja međusobne suradnje donatora i domaćih partnera u Bosni i Hercegovini.

Pokazatelj 5b - Korištenje sustava javnih nabava (protok pomoći)

Ovaj pokazatelj je usmjeren na praćenje korištenja domaćih sustava nabave prigodom korištenja donatorskih sredstava za nabavu za sektor javne uprave. Za njegovo izračunavanje treba se dobiti postotak koji u omjer stavlja količinu pomoći koja je koristila domaće procedure nabave i ukupnu isplaćenu pomoć za sektor javne uprave. U Bosni i Hercegovini trenutačno ne postoji detaljna objektivna procjena vezana za kvalitetu zakonodavstva, institucija i praksi u oblasti javnih nabava.

Procijenjena vrijednost za pokazatelj 5b – Korištenje sustava javnih nabava (protok pomoći) - je 39,99% u 2017. godini

Sukladno dostavljenim odgovorima, većina donatora nije koristila BiH sustav javnih nabava, tj. od 14 donatora koji su sudjelovali u istraživanju, samo 4 donatora su izvjestila da su u 2017. godini koristili sustav BiH javnih nabava, što predstavlja mnogo niži procenat od globalnog cilja (90%) definiranog prvim preduvjetom *pokazatelja 5b*.

Od četiri donatora koji su koristili domaći sustav javnih nabava, Slovenija i Švicarska su prijavile cjelokupnu primjenu, dok su Češka Republika i Tim Ujedinjenih naroda u BiH prijavili ograničene primjene domaćih sustava javnih nabava u BiH.

Međutim, iako je broj donatora koji su koristili BiH sustav javnih nabava stagnirao, vrijednost pomoći za koju je korišten sustav BiH javnih nabava je značajno porasla u odnosu na mjerenje iz 2015. godine.

Rezultat za *pokazatelj 5b* pokazuje da je ostvaren napredak u usporedbi sa prethodnim izvješćima, ali još uvijek nedovoljan u dostizanju globalnog cilja. Kako bi se ubrzao ovaj proces, u narednom razdoblju bit će potrebno nastaviti jačati zajedničku suradnju donatora i domaćih partnera na unapređenju postojećeg okvira za sustav javnih nabava u BiH, u potpunosti usuglašenog sa međunarodnim standardima.

Pokazatelj 6 - Izbjegavanje paralelnih struktura za implementaciju projekata

Globalni cilj za pokazatelj 6: Smanjiti za dvije trećine broj paralelnih jedinica za implementaciju projekata (PIU)

Jedinice za implementaciju projekata (PIU) su posebne jedinice za upravljanje implementacijom projekata ili programa, koje donatori uspostavljaju u partnerskim zemljama.

Za PIU jedinice se kaže da su „paralelne“ kada su, na zahtjev donatora, uspostavljene izvan postojećih institucija i administrativnih struktura partnerske zemlje i kada: (I) njihovo osoblje nije na platnom spisku domaće institucije za implementaciju; (II) PIU jedinice su odgovorne

donatorskoj agenciji koja ih financira; (III) PIU jedinice imenuju eksterno osoblje sukladno pravilima donatorske agencije koja ih financira, i (IV) visina plaća domaćeg osoblja u PIU jedinicama je veća od plaća državnih službenika.

Pariška deklaracija sugerira donatorima da smanje broj paralelnih PIU jedinica u partnerskim zemljama, s ciljem jačanja njenog sustava upravljanja javnim financijama. Ali, stupanj smanjenja PIU jedinica ovisi upravo o razvijenosti tih sustava i institucijskih struktura koje ih provode, tako da se nalazi za ovaj *pokazatelj* mogu koristiti za evaluaciju procesa uspostave pravila i procedura kao i praćenje i promicanje djelotvornosti upravljanja projektima u zemljama partnerima.

Procjenjena vrijednost za pokazatelj 6 - Izbjegavanje paralelnih struktura za implementaciju projekata – evidentira 35 PIU jedinice u 2017. godini, što predstavlja negativan trend u odnosu na prethodno mjerenje, odnosno porast od 11 PIU jedinica u odnosu na 2015. godinu

Međutim, važno je naglasiti da su od četrnaest sudionika u istraživanju, samo tri sudionika prijavila korištenje paralelnih PIU jedinica, od čega je UN u BiH prijavio 22 PIU jedinice, što predstavlja povećanje od 7 PIU jedinice u odnosu na 2015. godinu. Švicarska je prijavila ukupno 11 PIU jedinica, što je 2 PIU jedinice više u odnosu na prethodno mjerenje, a Republika Češka je prijavila 4 PIU jedinice.

Pokazatelj 7 - Pomoć je u većoj mjeri predvidljiva

Globalni cilj za pokazatelj 7: Smanjiti za pola postotak pomoći koja se ne isplaćuje tijekom financijske godine za koju je planirana

Cilj *pokazatelja 7* je povećanje predvidljivosti donatorskih isplata, kao i evidencije pomoći u sustavima upravljanja javnim financijama partnerskih zemalja.

Pomoć je predvidljiva kada partnerske zemlje unaprijed znaju iznose sredstava pomoći kao i vremenske odrednice njihovih uplata. Pariška deklaracija poziva donatore da partnerskim zemljama predstave pouzdane, u višegodišnjem okviru prikazane namjere o rasporedu sredstava namijenjenih za pomoć za koju su se obvezali, te da pomoć isplaćuju pravodobno i na predvidljiv način sukladno dogovorenim rasporedom.

Uzimajući u obzir kako Pariška deklaracija svrstava ovaj *pokazatelj* pod jačanje kapaciteta za upravljanje javnim financijama, tada njegova realizacija spada pod zajedničku odgovornost i zemlje partnera i donatora.

Vrijednost pokazatelja 7 - Pomoć je u većoj mjeri predvidljiva - nije procjenjena za 2017. godinu, zbog neujednačenih metodologija evidentiranja planirane i isplaćene razvojne pomoći na različitim razinama vlasti u BiH

Uzimajući u obzir da je realizacija *pokazatelja* za predvidljivost pomoći pod zajedničkom odgovornošću institucija u BiH i donatora, svi akteri bi zajedničkim snagama trebali poraditi na njegovoj primjeni, a što u slučaju BiH institucija znači jačanje sustava za evidentiranje razvojne pomoći i harmonizaciju načina izvješćivanja o izvršenjima proračuna na svim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini. Trenutačno se pomoć koja se putem projekata

dodjeljuje izravno institucijama na razini BiH (koja se evidentira kroz JRT) , iskazuje u srednjoročnim planovima rada institucija BiH i u Programu javnih investicija/razvojno-investicijskom programu institucija BiH , što opet ukazuje na neophodnost uvezivanja PIMIS-a i BPMIS-a.

U narednom razdoblju potrebno je nastaviti aktivnosti i na daljem unapređivanju suradnje između Institucija u BiH i donatora putem organiziranja opsežnih konzultacija predstavnika BiH institucija i donatora na početku svake fiskalne godine, na kojim bi se donatorima predstavili prioritetni projekti koje su kroz programe javnih investicija usvojile entitetske vlade i Vijeće ministara BiH, čime bi se omogućilo definiranje planiranih ulaganja za tu godinu, kao i potrebne evidencije pomoći u sustavima upravljanja javnim financijama.

Pokazatelj 8 - Pomoć je neuvjetovana

Globalni cilj za pokazatelj 8 - Nastaviti sa napretkom

Pokazatelj 8 procjenjuje omjer u kojem je donatorska pomoć uvjetovana. Pomoć se smatra „uvjetovanom“ ukoliko se od partnerske zemlje traži da odobrenu pomoć iskoristi za kupovinu roba i usluga od dobavljača iz donatorske zemlje. Praksa pokazuje da ova vrsta pomoći povećava troškove roba i usluga kao i administrativne troškove za razliku od neuvjetovane pomoći koja je ekonomičnija.

Procijenjena vrijednost za pokazatelj 8 - Pomoć je neuvjetovana - za 2017. godinu iznosi 74,25%, što predstavlja negativan trend u odnosu na predhodno razdoblje, odnosno smanjenje u odnosu na vrijednost pokazatelja iz 2015. godine

Ipak sukladno odgovorima donatora na pitanje o neuvjetovanosti pomoći, većina donatora, DCF članica, su u 2017. godini u Bosni i Hercegovini pružali neuvjetovanu razvojnu pomoć.

III HARMONIZACIJA

Pokazatelj 9 – Korištenje zajedničkih aranžmana ili procedura

Globalni cilj pokazatelj 9 - 66% sredstava pomoći je osigurano u kontekstu pristupa utemeljenih na programima (PBA pristup)

Pokazatelj 9 procjenjuje omjer u kojem donatori svoja sredstva isplaćuju putem pristupa utemeljenih na programima (PBA pristup) u odnosu na ukupno isplaćena sredstva. Bilo koji PBA pristup koji se primjenjuje treba imati tri glavne karakteristike: (I) partnerska zemlja je odgovorna za utvrđivanje jasnog razvojnog programa (odnosno, sektorske politike) i uspostavu jedinstvenog proračunskog okvira koji obuhvata sredstva iz svih izvora financiranja (domaća i vanjska); (II) donatori trebaju koristiti domaće sustave za izradu i implementaciju programa, financijski menadžment, monitoring i evaluaciju; (III) donatori i partnerske zemlje su zajedno odgovorni za uspostavu formalnog procesa za koordinaciju donatora i usklađivanje donatorskih procedura.

Procjenu za pokazatelj 9 - Korištenje zajedničkih aranžmana ili procedura - nije bilo moguće izračunati za 2017. godinu

Tijekom 2017. godine razvojna pomoć pružena BiH putem PBA pristupa je prije bila iznimka nego pravilo, kao što je bilo zabilježeno i u prethodnim analizama. Sukladno odgovorima sudionika u istraživanju, samo su Švicarska i UN BiH prijavili ograničeno korištenje PBA pristupa u 2017. godini.

Sukladno prethodno navedenom, u predstojećem razdoblju donatori bi trebali nastaviti aktivnosti na pružanju potpore izgradnji institucijskih kapaciteta, kako bi se stvorili uvjeti koji će omogućiti uspostavu i provedbu odgovarajućih PBA pristupa na svim razinama vlasti u BiH.

Pokazatelj 10 – Provedba zajedničkih misija i analitički rad

Globalni cilj za pokazatelj: **10a) 40% donatorskih misija na terenu su zajedničke**
 10b) 66% analitičkog rada u zemlji je zajedničkog karaktera

Pokazatelj 10 procjenjuje razinu do koje donatori međusobno koordiniraju svoje aktivnosti u partnerskoj zemlji. Napredak se mjeri na temelju dva pokazatelja: *pokazatelj 10a* procjenjuje postotak zajedničkih donatorskih misija u partnerskoj zemlji, dok *pokazatelj 10b* evidentira postotak zajedničkog analitičkog rada u zemlji.

Pokazatelj 10a – Zajedničke misije

Pariška deklaracija sugerira da donatori trebaju međusobno surađivati kao i koordinirati planiranje misija sa predstavnicima partnerskih zemalja, kako bi se smanjio ukupan broj misija na terenu.

Pokazatelj 10a procjenjuje zajedničke misije poduzete od dva ili više donatora, kao i njihov omjer u odnosu na ukupni broj provedenih misija tijekom jedne godine.

Procjena za pokazatelj 10a - Provedba zajedničkih misija - je 9,96%, što predstavlja izuzetno nisku razinu dostignuća u odnosu na globalni cilj, kao i negativan trend u odnosu na rezultate iz prethodnog razdoblja

Pokazatelj 10a je u razdoblju 2012 - 2014 pokazivao određena poboljšanja u broju provedenih zajedničkih misija, obzirom da su donatori u tom razdoblju povećavali broj zajedničkih misija na terenu. Međutim, u 2015. godini je započeo negativan trend u broju provedenih zajedničkih misija koji je nastavljen i u 2017. godini.

Naime, od ukupno 14 donatora koji su sudjelovali u ovom istraživanju, samo 5 donatora je izvjestilo o provođenju misija u suradnji s drugim donatorima u Bosni i Hercegovini u 2017. godini, pri čemu su od ukupno 231 provedene misije, samo 23 misije bile zajednički provedene.

Sukladno gore navedenom, u narednom razdoblju potrebno je nastaviti aktivnosti na daljnjem unapređenju koordinacije sa i između donatora, kao i na boljoj pripremi i koordiniranju budućih zajedničkih misija u Bosni i Hercegovni.

Pokazatelj 10b – Zajednički analitički rad

Analitički rad obuhvaća različite analize i preporuke usmjerene ka jačanju dijaloga, razvojnih politika i pruža potporu implementaciji različitih strategija (nacionalnih, sektorskih itd.). Fokusiran i ozbiljan analitički rad je ključan za ispravno definiranje i uspješnu realizaciju razvojnih politika i programa, kao i za učinkovitiju raspodjelu razvojnih sredstava, usljed štednje na transakcijskim troškovima, vremenu za intervjuiranje svih sudionika i nepotrebnom dupliciranju aktivnosti kod različitih donatora. Stoga, Pariška deklaracija naglašava da se analitički rad donatora na izvješćima / pregledima i evaluacijama programa poduzima u što je moguće više zajedničkih aranžmana u zemljama partnera.

Procjena za pokazatelj 10b - zajednički analitički rad – je 50,53% u 2017. godinu što predstavlja veoma značajan porast u zajedničkom provođenju analitičkih aktivnosti u odnosu na prethodna mjerenje, a ostvareni rezultat se približio zacrtanoj razini globalnog cilja (66%)

Od ukupno 95 provedenih analitičkih aktivnosti u 2017. godini, 48 analitičkih aktivnosti je provedena kroz zajednički rad, što predstavlja pozitivan trend u odnosu na prethodno razdoblje.

Međutim, od ukupno 14 donatora koji su sudjelovali u istraživanju, samo su četiri donatora prijavila zajedničku provedbu analitičkih aktivnosti, i to UN BiH je prijavio da je 80,77% svojih aktivnosti proveo kroz zajednički analitički rad, KfW 60%, Švicarska 40% i Svjetska banka 12,5%, te je potrebno animirati što veći broj donatora da se uključe u zajedničku provedbu analitičkih aktivnosti.

IV UPRAVLJANJE USMJERENO KA REZULTATIMA

Upravljanje usmjereno ka rezultatima je četvrto načelo Pariške deklaracije koji podrazumjeva upravljanje i implementiranje sredstava razvojne pomoći na način da se ista usmjeravaju ka već definiranim željenim rezultatima i predviđa korištenje dobijenih informacija iz tog procesa kako bi se unaprijedilo donošenje odluka. Ovo načelo preporučuje korištenje: (I) sveobuhvatnog vertikalno integriranog sustava monitoringa i evaluacije; (II) korištenje podataka za uklapanje programa, raspodjelu proračuna, kao i politike, (III) usmjeravanje protoka informacija ka onima koji donose odluke na odgovarajućim razinama i (IV) izradu točnih podataka putem statističkih sustava.

Pored toga, ovo načelo također obuhvaća jačanje kapaciteta za primjenu ovakvih pristupa upravljanja, kao i usvajanje okvira za praćenje utemeljenog na rezultatima. Sveukupno, ovaj pokazatelj mjeri broj država koje imaju transparentne i mjerljive okvire za praćenje učinaka, u cilju procjene napretka ostvarenog u odnosu na (a) državne razvojne strategije i (b) sektorske programe.

Pokazatelj 11- Okvir za praćenje utemeljen na rezultatima

Globalni cilj za pokazatelj 11 - smanjiti za jednu trećinu postotak zemalja bez transparentnih i mjerljivih okvira za procjenu učinka

Pokazatelj 11 procjenjuje kvalitetu okvira za praćenje primjene pristupa utemeljenog na rezultatima partnerske zemlje i izravno je povezan sa *pokazateljem 1 (operativna razvojna strategija)*. Ocjena kvalitete okvira za praćenje primjene pomenutog pristupa temelji se na promatranju kvalitete tri skupine podataka: (I) kvalitete proizvedenih informacija, (II) pristupa sudionika traženim informacijama i (III) kvalitete koordinacije sustava za monitoring i evaluaciju u zemlji partneru. Procjenu ovog *pokazatelja* objavljuje Svjetska banka u *Pregledu razvojnih strategija partnerskih zemalja utemeljenih na rezultatima: procjene i budući izazovi*. Ocjene su izražene u bodovima od A (visoko) do E (nisko).

Bosna i Hercegovina još uvijek nema usuglašen okvir za praćenje utemeljen na rezultatima, tako da primjenom metodologije Svjetske banke, nije bilo moguće napraviti procjenu za pokazatelj 11- Okvir za praćenje utemeljen na rezultatima

Ipak, sukladno odgovorima prikupljenim od strane domaćih institucija, ovakva ocjena je samo djelomice točna, obzirom da su pokrenute fragmentirane inicijative za uspostavljanje mjerljivih okvira za ocjenu učinka u pojedinim institucijama u BiH.

Agencija za javne nabave (AJN) je uspostavila sustav za praćenje ugovornih organa u svezi s primjenom Zakona o javnim nabavama, s posebnim fokusom na primjenu postupaka javnih nabava. Temeljem sprovedenih aktivnosti monitoringa i prikupljenih podataka, AJN priprema godišnja izvješća o monitoringu postupaka javnih nabava, koji bi trebali ukazati na kritične točke sustava, te poslužiti kao podloga za buduće obuke.

U pogledu praćenja primjene pristupa utemeljenog na rezultatima na entitetskoj razini, samo je Republika Srpska izvjestila da za 17 sektorskih strategija postoje različito definirani procesi monitoringa i evaluacije, od ukupno 27 postojećih operativnih strategija.

U Federaciji BiH, Federalni zavod za programiranje razvitka priprema izvješća o procjeni, analizi politika koje provodi Vlada FBiH sa preporukama za njihovo poboljšanje.

Sukladno gore navedenom, evidentno je da je okvir za praćenje primjene pristupa utemeljenog na rezultatima fragmentiran i neujednačeno primjenjen u Bosni i Hercegovini, iz kog razloga bi u narednom razdoblju trebalo pokrenuti aktivnosti na harmonizaciji okvira za procjenu učinka na svim razinama vlasti u BiH.

V ZAJEDNIČKA ODGOVORNOST

Pokazatelj 12 - Zajednička odgovornost

Globalni cilj za pokazatelj 12 - Sve partnerske zemlje imaju sustave za zajedničku procjenu

Kroz načelo *Zajedničke odgovornosti*, donatori i partnerske zemlje su se opredijelile za zajednički rad na usmjeravanju pomoći ka postizanju razvojnih ciljeva zemlje, te da će u tim nastojanjima biti odgovorni jedni prema drugima. Pariška deklaracija definira potrebu za jakim i uravnoteženim mehanizmom zajedničke odgovornosti između donatora i institucija u partnerskim zemljama, te procjenjuje postoji li u partnerskoj zemlji okvir za zajedničko ocjenjivanje napretka domaćih institucija i donatora u realizaciji obveza preuzetih iz partnerstva. Da bi se moglo reći kako partnerska zemlja posjeduje zajednički okvir za mjerenje odgovornosti, potrebno je zadovoljiti sva tri navedna kriterija: (I) postojanje službeno usuglašene politike ili strategije u oblasti razvojne pomoći između donatora i partnerske zemlje, (II) uvjeti i ciljevi za unapređenje djelotvornosti pomoći su definirani i službeno prihvaćeni od strane institucija partnerske zemlje i donatora i (III) uspostavu dijaloga koji uključuje sve sfere društva (javno, privatno i civilno).

U Bosni i Hercegovini trenutačno nije uspostavljen formalan mehanizam za praćenje pokazatelja 12 – zajednička odgovornost - procjena za 2017. godinu nije bila moguća

Ipak, Ministarstvo financija i trezora, rukovođenjem radom Foruma za koordinaciju donatora (DCF) poduzima aktivnosti na stvaranju preduvjeta za uspostavu sustava zajedničke odgovornosti između predstavnika BiH vlasti i donatorske zajednice u BiH, kroz: organiziranje i vođenje DCF sastanaka, kao instrumenta za razvoj partnerskog odnosa i međusobne odgovornosti predstavnika vlasti i donatorske zajednice u BiH; vođenje i ažuriranje PIMIS/DMD baze podataka, koja obuhvaća podatke o razvojnim projektima/programima, financiranim iz ODA sredstava DCF članica, unaprijeđujući na taj način koordinaciju i transparentnost alokacije i isplate ODA sredstava u BiH; pripremu godišnjih izvješća Pregled aktivnosti donatora (DMR), sa analizom aktualnih razvojnih aktivnosti i reformskih procesa u prioritetnim sektorima u BiH; administriranje DCF web stranice, koja je izvor informacija na engleskom jeziku i njeno redovito ažuriranje novostima i materijalima od interesa za domaće institucije, donatorsku zajednicu i ostale uključene u razvojnu suradnju u BiH.

Pored toga, Ministarstvo financija i trezora je pokrenulo aktivnosti na jačanju mehanizama koordinacije donatora i poboljšanja djelotvornosti pomoći u Bosni i Hercegovini, te s tim u vezi, pripremilo Koncept notu za novi projekat i počelo razgovore sa potencijalnim donatorima. Švicarski ured za suradnju, USAID i Ured UNCT u BiH su prepoznali značaj i podržali zahtjev MFT te predložili da se, kao prvi korak, pripremi procjena postojećeg mehanizma koordinacije, kao temeljna odrednica za buduće partnerstvo u procesu koordinacije i unapređenja korištenja pomoći u BiH. Sukladno tome, pripremljen je i sa svim uključenim partnerima usuglašen opis projekta (ToR).

Tablica: Izvješće o napretku u primjeni načela Pariške deklaracije o djelatvornoj pomoći u BiH za 2017.g

Načela Pariške deklaracije	Pokazatelji Pariške deklaracije		Globalni ciljevi Pariške deklaracije	Bazna analiza za 2008	Godišnje izvješće za 2015. god	Godišnje izvješće za 2017. god
VLASNIŠTVO	1	Operativna razvojna strategija	Najmanje 75% partnerskih zemalja ima operativne razvojne strategije	U fazi usvajanja	D	D
UKLAPANJE	2a	Pouzdana sustavi upravljanja javnim financijama	Polu partnerskih zemalja napreduje za najmanje jednu jedinicu (odnosno, 0,5 bodova) na PFM/CPIA (Procjena državne politike i institucija) skali učinka	3,5	3,5	3,5
	2b	Pouzdana sustavi javnih nabava	Jedna trećina partnerskih zemalja napreduje za najmanje jednu jedinicu (odnosno, od D do C, C do B ili B do A) na četverojediničnoj skali koja se koristi za procjenu učinka za ovaj pokazatelj	Procjena nije dostupna	Procjena nije moguća	Procjena nije moguća
	3	Tokovi pomoći prilagođeni razvojnim prioritetima	Prepoloviti razliku — Smanjiti na pola postotak sredstava pomoći za javni sektor koji nije evidentiran u proračunu /proračunima, uz najmanje 85% pomoći evidentirano u proračunu	Procjena nije dostupna	Procjena nije moguća	Procjena nije moguća
	4	Jačanje kapaciteta kroz koordiniranu potporu	50% protoka sredstava za tehničku saradnju implementirani putem koordiniranih programa u skladu sa razvojnim strategijama	Razvojna strategija u fazi usvajanja	Procjena nije moguća	Procjena nije moguća
	5a	Korištenje sustava upravljanja javnim financijama (protok pomoći)	90% donatora koristi sustave upravljanja u javnim financijama partnerske zemlje, i ostvareno smanjenje za jednu trećinu % pomoći za koju se ne koriste domaći PFM sustavi	0,71%	Procjena nije moguća	Procjena nije moguća
	5b	Korištenje sustava javnih nabava (protok pomoći)	90% donatora koristi sustave javnih nabava i ostvareno smanjenje za jednu trećinu % pomoći za javni sektor, koji ne koriste sustave javnih nabava	1,74%	11,75 %	39,99%
	6	Izbjegavanje paralelnih struktura za implementaciju	Smanjiti za dvije trećine broj paralelnih jedinica za implementaciju projekata	59	24	35
	7	Pomoć je u većoj mjeri predvidljiva	Prepoloviti razliku — smanjiti na pola postotak pomoći koja se ne isplaćuje tijekom financijske godine za koju je planirana	21,63%	Procjena nije moguća	Procjena nije moguća
	8	Pomoć je neuvjetovana	Nastaviti sa napretkom	7,89%	84,38%	74,25%
HARMONIZACIJA	9	Korištenje zajedničkih aranžmana ili procedura	66% protoka pomoći osigurano u kontekstu pristupa utemeljenih na programu	13,78%	Procjena nije moguća	Procjena nije moguća
	10a	Zajedničke misije	40% donatorskih misija na terenu su zajedničke	10,71%	11,48%	9,96%
	10b	Zajednički analitički rad	66% analitičkog rada u zemlji je zajedničkog karaktera	4,60%	13,79%	50,53%
UPRAVLJANJE USMJERENO KA REZULTATIMA	11	Okvir za praćenje utemeljen na rezultatima	Smanjiti razliku za jednu trećinu -Smanjiti za jednu trećinu postotak zemalja bez transparentnih i mjerljivih okvira za procjenu učinka	Trenutno ne postoji	Trenutačno ne postoji	Trenutačno ne postoji
ZAJEDNIČKA ODGOVORNOST	12	Zajednička odgovornost	Sve partnerske zemlje imaju sustave za zajedničku procjenu	Osnovna analiza je prvi korak	Trenutačno ne postoji	Trenutačno ne postoji